

Stockholm

DN granskar. Nya Karolinska

Experter: Jävssituation i beslut om extern granskning

Finanslandstingsrådet Irene Svenonius (M) motsätter sig en extern granskning av konsult- och fakturahantering på Karolinska.

Nu kan DN avslöja att hennes man, Karolinskas upphandlingschef Jan Svenonius, har varit den som godkänt upphandlingar av avtal där jäv och upptrissade arvoden har förekommit.

● Landstingsoppositionen kräver en extern granskning av vad som har hänt kring fakturahanteringen och upphandlingarna av konsultbolaget Boston Consulting Group, BCG, på Karolinska universitetssjukhuset, för att reda ut bland annat jäv och personkopplingar.

Det är något som landstingets ledande förtroendevalda, finanslandstingsrådet Irene Svenonius (M), har motsatt sig. I stället vill hon blicka framåt och tillsätter en extern granskning av landstingets och sjukhusets egna åtgärdsförslag för att regler ska efterlevas och korruption förhindras.

– Vi vill fokusera på att gå igenom vilka åtgärder som ska ge resultat, har hon tidigare sagt till DN.

I flera artiklar har DN avslöjat stora brister i fakturahanteringen gällande BCG hos Karolinska universitetssjukhuset.

DN har även avslöjat att ex-BCG-konsulten Andreas Ringman Ugglå, som hade rekryterats som produktionsdirektör för Karolinska, har beställt konsulttjänster och poängsatt anbudsgivarna i en upphandling som BCG vann, varefter Ringman Ugglå har fått sluta. En internrevision som har tillsatts efter DN:s granskning slår fast att upplägget har varit ”direkt olämpligt”.

Nu kan DN avslöja att Irene Svenonius man, Jan Svenonius, som upphandlingschef för Karolinska har haft en central roll i upphandlingarna av avtalen med BCG.

Enligt experter som DN har talat med bör Irene Svenonius inte delta i beslut om granskning som kan röra hennes man.

– Om externutredningen gäller delar där hennes man är ansvarig så är hon jävig. Då borde hon inte vara med och fatta beslut om granskning. Hon borde inte vara med i handläggningen av ärendet över huvud taget, säger Olle Lundin, professor i förvaltningsrätt vid Uppsala universitet.

Folke Johansson, professor emeritus i statsvetenskap vid Göteborgs universitet, anser att det för upphandlingschefen borde ha varit självklart att en person som nyligen har arbetat för ett konsultbolag

inte ska hantera en upphandling av samma konsultbolag.

– Om Jan Svenonius kände till detta är det ett klart dåligt om-döme, eftersom ett visst bolag då riskerar få fördelar. Att hans hustru motsätter sig extern granskning verkar onekligen konstigt. Den första tanken man får är att hon försöker skydda sin man. Hon borde avstå från att ta beslut gällande granskning och hänvisa till deliktessjäv.

När det i december 2016 blev känt att Irene Svenonius (M) skulle tillträda som finanslandstingsråd uttalade hon sig om relationen till sin man, upphandlingschefen på Karolinska universitetssjukhuset Jan Svenonius. Hon såg ingen risk för att jävsituationer kunde uppstå.

– Han befinner sig långt ut i landstingets kapillärer, sade Irene Svenonius till DN då.

Irene Svenonius har sedan hon tillträdde markerat hårt mot landstingets höga konsultkostnader som uppgår till miljardbelopp, som hon har lovat ska minska. Bland landstingets verksamheter har Karolinska universitetssjukhuset utmärkt sig, och sedan 2010 har sjukhuset köpt managementkonsulttjänster för över en miljard kronor.

– Min uppfattning är att Karolinska har använt alldeles för mycket konsulter, sade Svenonius till DN i slutet av januari.

I förra veckan presenterades en internrevisionsrapport på Karolinska, till följd av DN:s granskning av sjukhusets inköp av konsulttjänster från BCG.

Internrevisionen ifrågasätter de konsultarvoden som har godkänts för BCG i landstingets nya ramavtal, där mer erfarna konsulter kostar mindre än mer juniora konsulter, ett upplägg som har blivit mycket kostsamt för Karolinska. Enligt internrevisorns beräkningar har prismodellen drivit upp kostnaderna för Karolinska med 14,7 miljoner kronor bara under året 2016, jämfört med om inköpen gjorts med det gamla avtalet.

Upplägget kritiserades av Karolinskas sjukhusdirektör Melvin

DN granskar.

Anna Gustafsson **Lisa Röstlund**
anna.gustafsson@dn.se lisa.rostlund@dn.se

Nya Karolinska

● Dagens Nyheter har i flera artiklar granskat Nya Karolinska universitetssjukhuset.

● På tjänsten ”DN granskar” kan du tipsa oss om missförhållanden och lämna information som kan vara känslig. DN skyddar sina källor och ditt tips krypteras. Du kan vara anonym.

dngranskar.dn.se

Om externutredningen gäller delar där hennes man är ansvarig så är hon jävig och bör avstå från beslut

Olle Lundin,
professor i förvaltningsrätt.

Samsom i samband med att rapporten presenterades.

– Vi tycker att landstinget bör se över de här avtalen och justera dem så att vi använder pengarna på bästa sätt, sade Samsom.

Vad som inte framgick då var att sjukhusets upphandlingschef Jan Svenonius har suttit i expertgruppen som utformat ramavtalet, inklusive prissättningen, av konsulttjänster från BCG.

Ramavtalet, som gäller fram till 2019, konstruerades av SLL upphandling tillsammans med en styrgrupp med ett tiotal personer under 2014–2015 där Jan Svenonius representerade Karolinska.

DN har sedan några veckor sökt Jan Svenonius.

Men trots att revisionen har avslutats vill han fortfarande inte låta sig intervjuas, utan svarar per mejl på DN:s frågor.

Hur gick diskussionerna om prissättningsmodellen?

– Jag minns att det var en komplex fråga, som vi diskuterade utan att någon variant kändes optimal med de insikter vi hade då.

Modellen öppnar för taktisk prissättning och har drivit upp kostnaderna för Karolinska. Hade det kunnat förutses?

– Med facit i hand så borde vi ha förutsett att det fanns en ökad risk.

Jan Svenonius var även den som har godkänt de förnyade konkurrensutsättningarna under hela den aktuella perioden, 2011–2017, inklusive upphandlingen där Ringman Ugglå var beställare och poängsättare. Jan Svenonius har skrivit under en rad dokument under hela processen tillsammans med Andreas Ringman Ugglå.

– Det har gjorts en grundlig internrevision och jag delar slutsatserna i den och, ja, delar ett ansvar i att det gått fel. Många av de brister som påtalas i rapporten har vi redan sedan tidigare initierat åtgärder för att komma till rätta med, vilket även framgår av rapporten. Med facit i hand så borde jag ha ställt kontrollfrågor kring eventuellt jäv, säger Jan Svenonius.

Paret Svenonius är gifta. Liksom sin hustru, understryker Jan Svenonius att eventuella jävsförhållanden dem emellan är utredda.

Har du och din fru diskuterat hur turerna kring BCG har skötts?

– Vi har båda arbeten som tar mycket tid i anspråk. Vål lediga samtidigt pratar vi om saker som berör hem och barnen.

Irene Svenonius har efter att internrevisionen släpptes sagt att hennes förtroende för sjukhusets styrelse och sjukhusdirektören är ”naggat i kanten, men inte förbru-

kat”. Som förtroendevald i landstinget har hon också ett arbetsgivaransvar.

DN frågar Irene Svenonius om hur hon anser att hennes man har skött sig som upphandlingschef, då han har släppt igenom BCG-upphandlingarna.

– Om enskilda medarbetare har brustit i ansvar är sjukhusledningens och inte finanslandstingsrådets sak att avgöra – oavsett vem som är gift med vem, säger hon.

På frågan om hennes mans roll har påverkat hennes ovilja till extern granskning, säger hon:

– Jag tycker att du är oförsämd. Det här har ingenting med min man att göra. Vi har själva haft en jurist som tittat på eventuella jävsförhållanden och kommit fram till att de inte finns.

Irene Svenonius hänvisar till landstingets egna revisorer som löpande granskar landstingets verksamheter och pekar på att de har möjlighet att ta in externa revisorer. **Skulle du kunna kritisera din man som upphandlingschef i din roll som finanslandstingsråd, om du vore missnöjd med hur han skött sitt arbete?**

– Jag kan ha synpunkter på hur styrelsen och ledningen för detta sjukhus agerar. Däremot kritiserar jag inte enskilda medarbetare inom landstingets verksamhet – varken spärrvakter, upphandlingschefer eller sjuksköterskor, säger Irene Svenonius.

Irene Svenonius har också, efter Andreas Ringman Ugglå avgång, skrivit till landstingets revisorer, som löpande granskar bland annat Karolinska, och bett dem att särskilt granska konsultanvändande, interna rutiner och konsultfirman BCG:s roll vid sjukhuset.

– Vi måste säkerställa att vi köper tjänster på rätt sätt, att vi får det vi betalar för och att Ceasars hustru aldrig får misstänkas – det vill säga det får inte misstänkas att det finns jävsförhållanden, sa hon till DN då.

Revisorerna har svarat Svenonius att revisionen redan har gjort nedslag på sjukhusets fakturahandtering, konsultanvändning och pekat på risk för oegentligheter, så tidigt som 2014.

– Vårt jobb är inte att granska jävsförhållanden, det är sjukhusstyrelsens ansvar. Vi har gjort vårt jobb, och det är att påpeka bristerna gällande fakturahantering, och framfört dem till landstingsstyrelsen under flera års tid. Trots det har bristerna inte åtgärdats, säger Hans-Erik Salomonson (S), ordförande i revisorsgruppen som ansvarar för att granska vården.